

KESKKONNAAMET

Ants Animägi
Riigimetsa Majandamise Keskus
ants.animagi@rmk.ee

Teie 07.06.2024 nr 3-6.1/2024/3765

Meie 01.07.2024 nr 7-9/24/12391-2

Kraavide sulgemise kavatsus Reiu metsise püsielupaigas

Austatud Ants Animägi

Teatasite, et Riigimetsa Majandamise Keskus kavandab kraavide sulgemist Saarde vallas Lodja külas ja Marana külas moodustatavas Reiu metsise püsielupaigas. Töö sisaldab kuivenduskraavide sulgemist, turbapaisude rajamist ja vajadusel trassiraiet. Palute Keskkonnaameti seisukohta kraavide sulgemise kavatsusele ja tingimusi, millega tuleb arvestada töö projekteerimisel.

Objekt paikneb riigimaal katastriüksusel Lodja metskond 4¹ ja Laiksaare metskond 53². Reiu metsise püsielupaiga kavandatav kaitsekord on kogu püsielupaiga ulatuses sihtkaitsevööndi režiim.

Objektil on inventeeritud II kaitsekategooria liigi metsis leiukoht.

Metsise püsielupaigad võetakse kaitse alla II kaitsekategooriasse kuuluva liigi metsise (*Tetrao urogallus*) soodsa seisundi tagamiseks³. Liigi elutingimuste säilimiseks ja parandamiseks vajaliku tegevusena võib püsielupaiga valitseja lubada sihtkaitsevööndis alusmetsa, järelkasvu ja puistu teise rinde harvendamist 1. septembrist 31. jaanuarini, loodusõnnetuse tagajärgede likvideerimist ja veerežiimi taastamist⁴.

Kaitsealuse loomaliigi isendi püüdmine ja tahtlik häirimine paljunemise, poegade kasvatamise, talvitumise ning rände ajal on keelatud⁵. Keelatud on looduslikult esinevate lindude tahtlik häirimine, eriti pesitsemise ja poegade üleskasvatamise ajal⁶.

Regionaal- ja Põllumajandusministeerium esitas 17.12.2023 Keskkonnaametile Pärnu maakonnaplaneeringu „Rail Baltic raudtee trassi asukoha määramine“ trassilõikude 3A, 4A ja 4H osas planeeringulahenduse, keskkonnamõju strateegilise hindamise (KSH) aruande, Natura

¹ Katastritunnus 71102:001:0381

² Katastritunnus 78201:002:0148

³ Keskkonnaministri 13.01.2005 määrus nr 1 „Metsise püsielupaikade kaitse alla võtmine“ § 1

⁴ Keskkonnaministri 13.01.2005 määrus nr 1 „Metsise püsielupaikade kaitse alla võtmine“ § 4 lg 6

⁵ Looduskaitseadus § 55 lg 6

⁶ Looduskaitseadus § 55 lg 6¹ p 2

hindamise aruande ja Natura hüvitusmeetmete kava kooskõlastamiseks. Keskkonnaamet kooskõlastas kõnealuse planeeringu 17.01.2024⁷.

Rail Balticu kiirraudtee rajamisega Edela-Pärnumaal avalduvate negatiivsete mõjude vältimiseks ja kompenseerimiseks on koostatud Rail Baltica metsise asurkonna kaitsemeetmete, seire ja elupaikade taastamise programmi rakendusplaan⁸. Rakendusplaani kohaselt omab Leinissoo-Reiu mänguasurkond suurt tähtsust Luitemaa, Põhja-Liivimaa ja Kikepera-Soomaa asurkondade vahelise sidususe tagamisel. Vajalik on juba 2020. a kevadel mängu keskosa ülesse otsida, läbi viia loendus, piiritleda elupaigad ja koostada tõhusa kaitse tagamiseks ettepanekud. Koostatud kaitseettepanekud liita Rail Balticu leevendusmeetmete hulka ja tagada nende rakendamine. Tegevus aitab oluliselt kaasa Kikepera-Soomaa, Luitemaa ja Põhja-Liivimaa asurkondade sidususe tagamisele. Tegu on Rail Balticu mõju leevendamiseks tähtsa alaga.

Kirjeldatud leevendamatute mõjude kompenseerimiseks töötati välja hüvitusmeetmete pakett. See tugines suures osas varem läbiviidud töödele^{9,10}.

Maakonnaplaneeringu KSH raames koostatud Natura asjakohane hindamine jõudis järeldustele, et sõltumata valitavast trassivariandist kaasneb Rail Baltic raudtee projekti elluviimisega leevendamatu negatiivne mõju metsise asurkonnale Luitemaa linnualal. Metsise ja tema elupaikade kaitse on Luitemaa linnuala kaitse-eesmärk. Metsise asurkonna terviklikkuse ja sidususe tagamiseks tuleb jätkata Natura hindamist erandi seadmise etapiga ning kaaluda asendus- ehk hüvitusmeetmeid. Hüvitusmeetmete kava näeb muuhulgas ette püsielupaikade moodustamise metsise elupaikade kaitseks ja metsise elupaikade taastamisega seotud tegevused, sh Reiu mängu kraavide likvideerimise. Elupaiga kvaliteedi tõstmiseks on vajalik likvideerida Reiu leevendusosalal olemasolevaid kraave 79 ha suurusel taastamistööde alal kokku ca 7885 m ulatuses. Hüvitusmeetmete kava möönab siiski, et taastamistööde maht (sh suletavate kraavide arv, pikkus ja asukoht) täpsustub peale projekteerimistööde läbiviimist.

Veerežiimi taastamine loob eeldused metsise elutingimusteks vajalike metsakoosluste seisundi säilimiseks ja paranemiseks ning seeläbi perspektiivis ka kaitsealuse liig seisundi paranemiseks. Keskkonnaamet on seisukohal, et Reiu mängu veerežiimi taastamisel on positiivne mõju Reiu metsise püsielupaiga kaitse-eesmärgile ja metsise Kikepera-Soomaa ja Luitemaa ning Põhja-Liivimaa asurkonna soodsa looduskaitse seisundi säilimisele.

Arvestades eelnevat, Keskkonnaametil Reiu metsise püsielupaigas loodusliku veerežiimi taastamisele vastuväiteid ei ole.

Keskkonnaamet juhib töö projekteerimisel tähelepanu järgnevale:

- Alal esinevate lindude pesitsusaegse häiringu vältimiseks, on vajalik seada töödele ajaline piirang 01.02-31.08 (püsielupaiga sihtkaitsevööndis sätestatud ajaline piirang katab ka teiste alal pesitsevate lindude pesitsusaja).
- Suletavate kraavide trassid metsaelupaigas projekteerida võimalikult kitsad ning paiguti tuleks katsuda jätta kasvama kraavi servadesse puid, mis aitavad vältida pikkade lagedate koridoride tekkimist.

⁷ Keskkonnaameti 17.01.2024 kirjaga nr 6-5/23/25292-3

⁸ Kose, M.; Tammekänd, I.; Ojaste, I., 2021. Rail Baltica metsise asurkonna kaitsemeetmete, seire ja elupaikade taastamise programm. Rakendusplaan. Eesti Ornitoloogiaühing

⁹ Eesti Ornitoloogiaühing, 2021. Rail Baltica metsise asurkonna kaitsemeetmete, seire ja elupaikade taastamise programm. Rakendusplaan

¹⁰ Leivits, M. 2021. Prioriteetsed ja kaitset vajavad metsise elupaigad Eestis.

- Pidada silmas põhimõtet, et metsise elupaigas on taastamise eesmärgiks metsakoosluse niiskusraievi mõõdukas parendamine, ent mitte metsakoosluste asendumine sookooslustega.
- Projektis esitada analüüs kavandatava tegevuse vastavuse kohta Rail Baltica Pärnu maakonnaplaneeringu, Lõuna-Pärnumaa planeeringu, Natura hindamise hüvitusmeetmete kavale.

Märkus:

Kraavide likvideerimise kavatsuse alajaotise a) pealkiri „Kraavide ja tee likvideerimise eesmärk“ on vigane, kuna teede likvideerimist ei kavandata. Alajaotises f) on ekslikult kirjutatud, et mõju peab jääma Marana metsise püsielupaiga piiridesse.

Lugupidamisega

(allkirjastatud digitaalselt)

Meeli Kesküla

juhtivspetsialist

looduskasutuse osakond

Olavi Randver 525 4935

olavi.randver@keskkonnaamet.ee

Monika Laurits-Arro 5302 0849

monika.laurits@keskkonnaamet.ee